Begrotingsbijdrage Ons Roerdalen;

1e termijn

Voorzitter,

Hadden we de vorige raadsperiode nog met een wereldwijde pandemie te maken. De nieuwe raadsperiode begint met een oorlog in de Oekraïne die de wereldvrede bedreigt en van daaruit rollen we van de ene crisis in de andere crisis.

Maar als we de begroting bekijken lijkt dat nog maar mondjesmaat bij het College te zijn doorgedrongen.

Wel wordt gesteld: de veranderende wereld dwingt ons tot toenemende aandacht voor urgente vraagstukken, maar op de Wmo wordt verder bezuinigd, de jeugdzorg functioneert nog steeds niet en het begrip samendoen heeft wel een heel aparte invulling gekregen.

Laat ik met dat SAMEN DOEN beginnen.
Nadat de eerste aankondiging over een zonneweide daar was, ontstond direct protest. En terecht, het Hoosderveld had een aantal functies voor de direct aanwonenden, die totaal over het hoofd waren gezien door de raadswerkgroep en de gemeenteraad.

Ons Roerdalen was bereid het boetekleed aan te trekken en stelde voor de potentiegebieden voor zonne- en windenergie nog eens nader te beschouwen of er nog specifieke nadelen kleefden aan bepaalde gebieden, maar dat was volgens de coalitie niet nodig.

Gevolg: het volgende protest aangaande zonneweide Lerop, die ging dus ook niet door en als klap op de vuurpijl een volksopstand in Montfort omdat als een donderslag bij heldere hemel een windmolenpark aldaar gepland was. Het ging zover dat belanghebbenden moesten dreigen met een W.O.O.-procedure om alle rapporten boven tafel te krijgen.

Opmerkelijk dat de gemeente in een grondruilactie daar plotseling aan een aantal hectares grond was gekomen waarop die molens mooi pasten Toeval vragen wij ons af….

Ook opvallend voorzitter, fatsoenlijk beleid aangaande windenergie is er niet in deze gemeente. Wel is in 2021 het beleidskader Zonne- en windenergie vastgesteld en in juli jl. een routekaart windenergie maar die twee samen kun je niet als een gedegen beleidsstuk zien.

Want in het beleidskader over windenergie is inhoudelijk niet meer dan 30 regels aangevuld met wat kaartjes en de uitleg daarover.

Echt opmerkelijk is in de eerste 7 regels over windenergie wordt ingegaan op wat men een zorgvuldig afwegings- en participatieproces noemt.

Met stip staan daar genoteerd:

Procedureel met alle inwoners van Roerdalen
Omgevingsparticipatie (met directe betrokkenheid van de omwonenden)
Afstemming met belangenorganisaties.

Voorzitter, we moeten constateren dat dit totaal niet heeft plaatsgevonden men heeft de betrokkene in alle gevallen met voldongen feiten geconfronteerd.

Hoezo een fatsoenlijk windbeleid?

Hoezo procedurele afstemming met alle inwoners en participatie met de direct betrokkenen.

Nee gewoon knalhard door de strot duwen omdat men een gunstige grondpositie had.

Voeg hier bij, al het gedoe rondom de tijdelijke woonvoorzieningen in Posterholt en het begrip SAMEN DOEN heeft wel een speciale invulling gekregen. De gevolgde werkwijze heeft eerder bijgedragen aan het weggalopperen van vertrouwen in het gemeentebestuur.

Voorzitter we zullen verder ingaan op de programma's om daarna te constateren of er nog iets van vertrouwen over is.

Programma 2 Participatie ondersteuning en zorg

De zorgcrisis. Nog steeds kampen we met wachtlijsten en afnemende budgetten. Binnen de WMO wordt te veel een beroep gedaan op mantelzorgers. De jeugdzorg in onze gemeente heeft nog steeds grote tekorten. Wordt het niet tijd om eventueel samen met andere gemeenten, via de VNG de financiële problemen van de decentralisaties terug te leggen bij het Rijk. Hebben we in de perspublicatie geschreven we gaan hier nader op in.

Het omvormen van het sociaal domein

We denken te moeten constateren dat het om een vorm van jeugdzorg gaat als we het geheel lezen maar het staat nergens vermeld. Dat komt pas bij de operationele doelen. De inleiding is er niet duidelijk over.

We kunnen deze omvorming niet anders uitleggen dan een race van een kip zonder kop, immers er moet 397.000 euro bezuinigd worden en de ideeën zijn waarschijnlijk uitgeput dus maar weer eens omvormen.

Eerst moet - om de kosten te drukken- centraal worden ingekocht en regionaal worden samengewerkt en nu gaan we kiezen voor het vergroten van onze autonomie. Doel forse kostenbesparing.

Voorzitter sinds de decentralisaties die op zich al een kostenbesparing waren is er alleen nog maar bezuinigd op het sociaal domein. Met de professionals uit het zorgdomein zijn de mogelijkheden tot omvorming verkend, staat geschreven, maar hoe is het met de raadpleging van de cliënten en/of hun vertegenwoordigers gegaan, hoeveel is met hen overlegd, is de vraag hoe is hun advies geweest, waar hadden ze forse kritiek op en waar waren ze tevreden over? We lezen er niets van.
HOEZO SAMEN DOEN.

Maar inhoudelijk hebben we ook vragen

Als eerste: hoe moeten we de welzijnscoach plaatsen? We hebben wat gegoogeld maar dat leverde niet veel op, dus de volgende vragen:

Wat is het beroepsprofiel van deze Coach?
Wat is de bijbehorende beroepsopleiding?
Onder wiens verantwoordelijkheid werkt deze coach?
Is en zo ja is er een doorverwijzingsprotocol en wie controleert of dit goed gevolgd wordt?

Dan Actiepunt 5 Uitbreiding Collectieve vormen van basisondersteuning

Er wordt verwacht dat hierdoor de begeleiding vanuit de WMO afneemt.

De vragen:

Waarop zijn deze verwachtingen gebaseerd welk onderzoek ligt eraan ten grondslag
Is er ook overleg geweest met de cliënten/cliëntenraad over het voornemen verder te gaan met de basisondersteuning.
Was deze informatie genoeg en zo ja waarom om deze verandering (verder) door te voeren?

Programma 3 Veilige dorpen

Bij tactisch doel 2 actie 2, verbaast ons de constatering dat het in samenwerking soms moeilijk is de juiste aanpak te realiseren. Partners hebben hun eigen belangen. Enz.

Voorzitter, hier spreekt een financier (de gemeente) die de zelfstandige hoogopgeleide zorgverlener met zijn eigen beroepsethiek niet in de klauw krijgt, om het maar eens stevig te zeggen.

Wij willen het positief duiden en stellen; hier komen hoogopgeleide professionals op voor het belang van hun cliënt en maken vanuit hun beroepsethiek de financier ondergeschikt. Dat is waarschijnlijk even wennen in dit huis maar Ons Roerdalen bevalt die houding wel.

Programma 4 Economie Natuur Toerisme en Duurzaamheid

Als eerste de energiecrisis, waardoor de inflatie stijgt naar ongekende grenzen. De zorgen om de hoge prijzen hebben grote impact op het geluk en de weerbaarheid van onze inwoners, maar ook op de MKB-bedrijven.

Onze gemeente heeft de taak om een hoeveelheid duurzame energie op te wekken. Wat we willen bereiken door de aanleg van zonneweides en het plaatsen van windturbines. Echter een gedegen beleid om de gemeente te verduurzamen ontbreekt nog steeds.

Inwoners hun huis laten verduurzamen waardoor ze minder energie gebruiken, helpt de klimaatdoelen te halen en de energierekening te beperken. Een helpende hand reiken vanuit de gemeente, om hun leefomgeving duurzaam en betaalbaar te maken steunt Ons Roerdalen. Aldus onze perspublicatie.

Voorzitter het debacle aangaande realisering van zonneweides en een windpark hebben we al ter sprake gebracht Waar we ons in dit kader op willen richten is het ontbreken van een verduurzamingsplan voor de gehele gemeente. Dat b.v. niet bij de renovatie van de parkeerplaats t.b.v. de ambtenaren is gedacht aan zonnepanelen boven de geparkeerde auto's is er een mooi voorbeeld van.

De verduurzaming van woningen past ook mooi in zo'n verduurzamingsplan en de ondersteuning daarbij van de bewoners ook.

Voor ons kan investeren om te renderen ook de financiering van Woningisolatie zijn, dus de vraag: Is uit het bestaande bedrag van investeren om te renderen ook een bedrag beschikbaar te stellen voor grootscheepse woningisolatie. Maar volgens Ons Roerdalen kan ook gedacht worden aan verwarmingssystemen in moeilijk te isoleren huizen (ook monumenten) b.v. door waterstof.

Waterstof zal in de nabije toekomt te gebruiken zijn voor combi ketels (gas/waterstof), maar eigenlijk is waterstof er breed inzetbaar in de verduurzaming dus een verduurzamingsplan voor de komende 10 jaar waarin ook de rol van waterstof is meegenomen Dus de vraag: wanneer wordt gestart met een degelijk verduurzamingsplan voor deze gemeente?

Voorzitter over de omgevingswet zwijgen we liever. Weer een halfjaar vertraging, gewoon een schande voor de rijksoverheid. Wilde ideeën om wetten te maken zonder te toetsen of de automatiseringssystemen deze kunnen ondersteunen, is eigenlijk een oriëntatietocht van een kip zonder kop zullen we maar zeggen Die komt ook niet op een vooraf geformuleerd doel aan.

Maar erger, de gemeentes moeten straks een forse bijdrage leveren aan dit systeem: het digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Of het voor alleen aanschaf is of ook voor gebruik weet ik even niet dus graag duidelijkheid en in hoeverre werkt deze vertraging door op de kosten die we als gemeente moeten gaan betalen voor alles wat met de invoering van de omgevingswet samenhangt is de nadrukkelijke vraag.

Tactisch doel 2

Klimaat en stikstofcrisis, de verplichte natuurrealisatie opgelegd door het Rijk en de maatregelen die vereist worden door de stikstofcrisis zetten de boeren onder druk. Ons Roerdalen is zondermeer tegen gedwongen uitkoop.

De uitbreiding van het Nationaal park, die wordt nagestreefd, heeft voor- en nadelen. Het kan positief zijn voor de recreatieve/toeristische sector. Maar nog meer uitbreiding van de natuur, samen met de zonneweides die aangelegd moeten worden, legt te veel druk op onze gronden waardoor het extensiveren van de landbouw moeilijk wordt.
Gevolg dat onze voedselzekerheid in gevaar komt. Dit kunnen we voorkomen door dubbelgrondgebruik. Zo houden we voldoende landbouwgrond over voor de agrarische sector waarvan ook een groot gedeelte van onze MKB afhankelijk is. Hebben we publiekelijk bekend gemaakt.

Voorzitter,

Aangaande actiepunt 2: Gemeentelijke bossen

Als gemeente bezitten we 400ha bos die voor het grootste gedeelte in het Nationaal park en in het Roerdal liggen. Die beheren we op duurzame wijze conform de richtlijnen van FSC (forest stewardship council) Omdat we een actief grondbeleid voeren, kunnen we de provincie ondersteunen bij het realiseren van prioritaire en Rijksdoelen zoals natura 2000 en het natuurnetwerk Nederland.

Wat wordt bedoeld met de provincie hiermee ondersteunen. Betekent dat dat onze gemeentelijke bossen straks beheerd worden door andere instanties en dat we hierover de regie kwijt zijn? Kan dit tot gevolg hebben, dat in de toekomst onze eigen inwoners geen vrije toegang meer hebben tot de gemeentelijke bossen of zelfs een toegangsprijs hiervoor moeten betalen? Is ons beheer via de richtlijnen FSC voldoende voor Natura 2000 en het natuurnetwerk Nederland? Wat voor eisen worden hier dan aan gesteld?

Maar hoe dan ook er wordt geen vierkante millimeter van deze bossen verkocht. Nu niet en in de verre toekomst niet als het aan Ons Roerdalen ligt.

Over actie 4: Inzetten op de Meinweg nieuwe stijl zijn we ook uitgesproken.

De vaagheid over hoe gaat een en ander zich ontwikkelen en de proefballonnetjes uit Brussel (dhr. Timmermans wilde weer eens meer natuur en beschermingsmaatregelen, maar gelukkig is dit voorstel weggestemd) stellen we dat deze ontwikkelingen ten koste gaan van de hectares landbouwgrond, immers de economie verbonden met de agrarische sector in onze gemeente is groot en verdient dat deze kan blijven bestaan.

Dat kan alleen als ook de natura 2000 status van de huidige Meinweg niet wordt uitgebreid maar ook dat de ontwikkelingen die plaatsvinden bij het flinke ven 165 ha groot NIET onder het regiem van natura 2000 gaan vallen

Vraag dus, kan het college dat toezeggen aan ONS Roerdalen?

Over actiepunt 7:

We kunnen alleen onze verbazing uitspreken over het feit dat hier camping de Boschbeek ontbreekt.

Deze plek ontwikkelt zich tot een vuilnisbelt, wat afbreuk doet aan de status van Huttopia als topcamping en trekt criminaliteit aan.

Dus de vraag: wat gaat het college doen om, ideaal gezien, stevige regie te krijgen over wat de toekomst van de Boschbeek wordt?

Vervolgens programma 5 Woonomgeving

De woningcrisis blijft in onze gemeente groot. Verschillende projecten zijn in uitvoering. Maar dat is niet voldoende om aan de vraag te voldoen. Naast passende huisvesting voor starters en ouderen te vinden is er ook nog de doorstroom van statushouders.

Binnen de rode contouren van onze kernen is weinig plaats voor woningen. Daarom dient onderzocht te worden of de rode contour opgeschoven kan worden. Dat hebben we al medegedeeld. Maar hoe, is dus de vraag.

Dat er pré mantelzorgwoningen kunnen komen, is geweldig voorzitter er wordt toch nog een beetje naar de oppositie geluisterd.

Alleen jammer dat er niet meer aandacht aan wordt besteed. Inwoners weten maar amper dat het mogelijk is en al helemaal niet wat ze in het kader van pré mantelzorgwoningen wel mogen en ook niet mogen.

Dus de vraag aan het college: hoe gaat U meer bekendheid geven aan het fenomeen pré mantelzorgwoning?

Verder voorzitter bij actie 3 merken we op dat alles wat er staat al 5 jaar min of meer hetzelfde is, al is de woningmarkt inmiddels drastisch veranderd.

Vooral de constatering dat er in de toekomst een overschot bestaat aan rijwoningen e.d. snappen wij niet, de prognose dat er binnenkort 20 miljoen mensen in Nederland wonen maakt volgens Ons Roerdalen dat er behoefte is aan die woningen. Dus die verdunning in 2029 kunnen we schrappen. En het verzoek om in de volgende begroting op dit punt wat minder knip- en plakwerk te verrichten.

Programma 6 Mobiliteit infrastructuur en openbaar groen

Actie 1

Voorzitter, dat er wordt afgekoppeld, prima, maar pak het dan direct stevig aan. Denk ook eens na over het opvangen van regenwater t.b.v. huishoudelijk gebruik zoals doorspoelen toilet, gebruik wasmachine e.d. Onze Belgische buren weten daar alles van.

Dus blijf niet alleen bij deze actie, maar zie het als prikkel, mede gelet op wat we deze zomer meemaakten - dat er gesproken werd over een tekort aan drinkwater – om eens stevig na te denken om te onderzoeken of en hoe we regenwater beter kunnen gebruiken. Zelfs op een goede wijze infiltreren, levert milieuwinst op.

Daarom de vraag: kan het college ons toezeggen dat er zo'n onderzoekt komt?

Zie het maar als onderdeel van een totaal verduurzamingsplan van de gemeente Roerdalen.

Voorzitter,

We kunnen er niet omheen, de wateroverlast en de monumenten, woningen en bedrijven die er flossen schade door oplopen.

U schrijft wel, we hebben het waterschap nodig maar recent is bekend gemaakt dat er 1,2 miljard euro beschikbaar komt in Limburg om de wateroverlast aan te pakken.

Daarvan is ongeveer 600 miljoen bestemd voor de zijrivieren van de Maas EN DAAR HOORT DE ROER OOK BIJ.

Dus stap eens uit die rol van bedelaar en CLAIM UW DEEL UIT DEZE FINANCIEN.

De dijk langs de boomgaardstraat is er een onderdeel van, maar een totale bescherming van dat gedeelte van Vlodrop waardoor ook het monument Het Steenen Huys niet meer onder water komt te staan, moet volgens Ons Roerdalen het doel zijn.

Eigenlijk, maak een gemeentelijk waterplan, schijnbaar is het niet verplicht, maar in een gemeente als Roerdalen met de Roer in ons midden die onvoorspelbaar is en waarvan we amper weten hoe ingrepen bovenstrooms gevolgen hebben benedenstrooms is een gedegen gemeentelijk waterplan een vereiste volgens Ons Roerdalen.

Dus de vraag: wanneer wordt er gestart - en bij voorkeur in samenwerking met het waterschap - aan een gemeentelijk waterplan?

Programma 7 Bestuur organisatie en dienstverlening

Voorzitter, hier willen we het alleen maar hebben over meer samenwerken met inwoners en ondernemers.

En alle mooie kreten over borgen samenwerking en alles wat er nog meer volgt. Ons Roerdalen luistert naar de inwoners en wat horen wij?

Ik krijg om de haveklap controle over iets wat kort ervoor gecontroleerd is en in orde gevonden.
Dat kostte me uren aan voorbereiding en productietijdverlies Wanneer houdt die onzin eens op.
Of leuk dat betrekken van de inwoners, maar als het er werkelijk om gaat, komen we er niet aan te pas.
Bij kwesties als café Smeets of ’t Hemke in Paarlo krijgen we alleen botte besluiten te horen.

Dus voorzitter, wanneer gaat dat anders, is de simpele vraag?

Wanneer gaat het college in het van de nieuwe omgevingswet VOORAF met inwoners praten bij gevoelige kwesties?

Wanneer gaat het collegeprotocollen vaststellen en ook gebruiken die aangeven dat een bedrijf afdoende gecontroleerd is en bij voorbeeld de eerste 12 maanden niet meer gecontroleerd hoeft te worden?

Los van alle mooie actiedoelen, praat eerst eens met de inwoners wat hun ervaring en beoordeling van de dienstverlening is alvorens weer van alles op papier te regelen wat toch niet nagekomen wordt of geen hout snijdt

Dus de simpele vraag: wanneer wordt er met de inwoners gesproken zeker met degenen die al vaak hebben aangegeven dat ze veel last ervaren van het gemeentelijk handelen?

Programma 8 Algemene middelen

Ieder jaar halen we het weer aan:
Structurele uitgaven moeten door structurele inkomsten gedekt worden.

Ook halen we al ieder jaar aan om de legeskosten dekkend te maken. Maar ook weer nu wordt er in de begroting geschreven: we streven ernaar.

Het streven is nobel, maar wanneer plakken we een datum op dat we dit daadwerkelijk willen bereiken?

De post onvoorzien is er om incidentele tegenvallers op te vangen. Het verbaast ons dat de post onvoorzien van 100.000 nu gaat verhogen voor 2023 met nog eens 175.000 voor onvoorzienbare prijsstijgingen. In deze onzekere tijden zullen we ongetwijfeld met prijsstijgingen te maken krijgen maar de verhoging met het bedrag van 175.000 zal ergens op gebaseerd zijn. Waar is dit op gebaseerd en waarom zijn deze posten niet in de begroting verwerkt.

Hondenbelasting.

Al jaren pleiten wij voor afschaffing van de hondenbelasting. Omdat deze ingezet wordt voor uitgaven voor de algemene uitgaven. In onze ogen is het oneerlijk omdat een hondenbezitter voor zijn hond belasting moet betalen die wordt ingezet voor een belastingverlaging voor iedere inwoner. We willen onze inwoners aansporen om meer te bewegen en we faciliteren en begeleiden de diverse projecten hiervoor.

Hondenbezitters laten hun hond uit en bewegen daardoor al vaak meer dan andere inwoners. Dat kost geen gemeentelijke inzet dat is voor ons een extra reden om de hondenbelasting af te schaffen.

Kosten illegale stortingen

Het illegaal storten van afval gebeurt ook in onze gemeente en dan hebben we het niet over zwerfafval, maar over drugs asbest enz. Met het opruimen hiervan zijn behoorlijke bedragen gemoeid. Er was wel een vergoedingsregel, maar de werkelijke kosten waren veel hoger dan de uitkering via deze vergoedingsregel.

Volgend jaar gaat een nieuwe regeling in. Gemeenten betalen voor de eerste 50.000 euro aan opruimkosten een eigen bijdrage van 50% en daarboven krijgen ze een compensatie van de kosten voor maximaal 200.000 euro.

Uitgaande van de laatste 5 jaar hoeveel illegale stortingen waren er en wat zijn de bedragen die ermee gemoeid waren en hoe hoog was de compensatie die wij ontvangen hebben?

Welk bedrag hebben we voor het opruimen van deze illegale stortingen in de begroting 2023 opgenomen?

Paragraaf Gemeentelijk grondbeleid

Landbouwgrond

In de grondnota die waarschijnlijk 3 november wordt aangenomen lezen we onder 3.4: Dat 460 ha de komende jaren wordt ingezet voor, door middel van verpachting aan, agrarische bedrijven. Gronden die vrijkomen worden gebruikt voor structuurverbetering van de landbouw in onze gemeente te optimaliseren. Maar we lezen in de begroting dat u 70ha van de gronden met liberale pachtcontracten kunt inzetten voor gebiedsontwikkeling.

Welke gebiedsontwikkelingen worden in de begroting hiermee bedoeld?

Als die gebiedsontwikkeling niet landbouw betreft, hoe verhoudt zicht dit dan met de kadernota grondbeleid, waarmee we het landbouwareaal van 460 ha in stand willen houden?

Natuurwerk Nederland

De verplichtingen aan Europa, ten behoeve van de natura 2000 gebieden noemt u prioritaire gebieden wat betekent voorranggebieden. Deze wilt u ook nog eens met voorrang behandelen.

Dat is ons niet duidelijk. De gebieden hebben al voorrang, met welke voorrang wilt u deze nog verder behandelen?

Dankzij de inzet van gemeentelijke gronden ontstaan er kavelruilmogelijkheden waarin gewenste doelen om aan de verplichtingen van Europa te voldoen, sneller worden gerealiseerd. Het liefs ziet u dat dit budgettair neutraal gebeurt.

Als we meehelpen om Rijksdoelen (sneller) te realiseren dan kunnen we ook de eis stellen dat dit budgettair gebeurt.

Daarnaast hebben wij als gemeente de jaarlijkse pachtopbrengsten nodig. Het zijn immers structurele inkomsten. U heeft als doelstelling om samen met de provincie op zoek te gaan naar alternatieve verdienmodellen zodat ook de inkomsten die uit het verpachten van landbouwgrond gehandhaafd kunnen worden. Dit kan ook als eis gesteld worden